

ETNOGRAFSKI MUZEJ ISTRE Medunarodni seminar održan u Rovinju

Migracijski procesi i naracije

ROVINJ - Pri rovinjskom Centru za povijesna istraživanja- Centro di ricerche storiche održan je seminar "Nositi se s teškim naslijedom - Između povijesnih činjenica i osobnih naracija" u organizaciji Etnografskog muzeja Istre. Seminar je dijelom EU Creative Europe projekta "Ugroženi identiteti - Identity on line" u kojem Etnografski muzej Istre partnerski sudjeluje od 2019. godine, uz još pet muzeja i jednim sveučilištem. Ovo je bila prilika pobliže upoznati projekt, partnere i voditelje istraživanja, kao i dio dosadašnjih rezultata.

Ujednačene metode istraživanja

Nakon pozdravnih govora domaćina dr.sc. Tamare Nikolić Đerić i dr. sc. Lidije Nikočević bilo je riječi o osnovnim smjernicama inicijative, njezinim polazištima, motivacijama, metodama istraživanja, a koje ujednačeno primjenjuju svi partneri, kao i o konačnim nastojanjima diseminacije i primjene novonastalih dokumenata. Dr. Kathrin Pabst iz norveškog muzeja Vest- Agder, ujedno i voditeljica projekta objasnila je da su predmet istraživanja dugoročne posljedice raznih migracijskih procesa, bilo prisilnih ili dobrovoljnih, koji su se odvijali u Europi u posljednjih sto godina. Za te potrebe sakupljaju se i bilježe iskustva bivših migranata i njihovih potomaka, a njihovim sažimanjem i smještanjem u činjenične povijesne kontekste otkrivaju se i prenose zajedničke karakteristike migracija od prošlih do budućih generacija.

Uz norveški i istarski muzej u projektu sudjeluju: švedski Ajtte - glavni muzej samijske kulture i planinske regije (voditeljica projekta Elina Nygård), danska Kuća Knuda Rasmussena (voditelj Søren la Cour Jensen), polj-

Seminar "Nositi se s teškim naslijedom - Između povijesnih činjenica i osobnih naracija" je dio projekta EU Creative Europe projekta "Ugroženi identiteti - Identity on line" u kojem Etnografski muzej Istre partnerski sudjeluje od 2019. godine, uz još pet muzeja i jednim sveučilištem. Predmet istraživanja su dugoročne posljedice raznih migracijskih procesa, bilo prisilnih ili dobrovoljnih, koji su se odvijali u Europi u posljednjih sto godina

ski Muzej Središnjeg Pomorja u Slupsku (voditeljica projekta Marzenna Mazur), litvansko Sveučilište u Vilniusu (voditeljica projekta Neringa Latvyte-Gustaitiene) te slovenski Nacionalni muzej suvremene povijesti (voditeljica projekta dr. sc. Kaja Širok).

Svaki od partnera u fokusu ima migracijske procese vlastitih sredina, pa tako Norveška obrađuje one njemačkih stanovnika u području Kristiansanda za vrijeme Drugog Svjetskog rata. Danska istražuje kretanja Gren-

landana u danskom društvu, odnosno identiteta Grenlandana koji žive u Danskoj. U fokusu im je samopercepcija identiteta kazivača i nametnuti identitet okolnog danskog društva, kao i utjecaj na kazivače i njihove obitelji od pedesetih godina 20. stoljeća do danas. Švedska se bavi migracijom unutar regije Sápmi, odnosno samijske stočarske obitelji koje se brinu za sobove migrirale sa sjevera Švedske u samijske dijelove švedskog juga. Migracijski period koji obrađuju je od 1919.

Seminar je održan pri rovinjskom Centru za povijesna istraživanja- Centro di ricerche storiche

do 1939. godine. Poljsko Pomorje istražuje se kroz realnosti nastale izmjenom granica nakon rata, kad je demografska struktura doživjela radikalne promjene. Brojni njemački stanovnici bili su prisiljeni napustiti svoje domove, a događa se i interno premještanje poljskih stanovnika iz različitih krajeva i sredina koji se naseljavaju i ponovno izgrađuju gradove.

Litva se odlučila za totalitarni režim i antisemitizam u Sovjetskom Savezu nakon rata, progone i javnu netoleranciju prema litvanskim Židovima i Poljacima koji bivaju prisiljeni napustiti zemlju. Slovenija bilježi migracije iz bivših jugoslavenskih republika u Sloveniju, odnosno obnovu identiteta migranata nakon slovenske nezavisnosti. Također, bavi se i aferom "Izbrisani" koja

Svaki od partnera u projektu u fokusu ima migracijske procese vlastitih sredina

Sudionici projekta

U projektu sudjeluju: norveški muzeja Vest- Agder, Etnografski muzej Istre u Pazinu, švedski Ajtte - glavni muzej samijske kulture i planinske regije, danska Kuća Knuda Rasmussena, poljski Muzej Središnjeg Pomorja u Slupsku, litvansko Sveučilište u Vilniusu te slovenski Nacionalni muzej suvremene povijesti

je dovela do odluke o brisanju 18 tisuća ljudi iz državnog registra u veljači 1992. godine, a zbog koje su izgubili sva socijalna, građanska i politička prava.

Istarski egzodus nakon II. Svjetskog rata

Interes hrvatskog, odnosno istarskog partnera bio je dijelom pokriven i predavanjem dr. sc. Oriette Moscarda, istraživačice Centra za povijesna istraživanja iz Rovinja naslovljeno "Studije i istraživanja o Istarskom egzodusu nakon II svjetskog rata". Etnografski muzej Istre, naime, svoja istraživanja temelji na kompleksnoj političkoj povijesti poluotoka i njegovih stanovnika, a podrazumijevaju kompleksno multietničko stanovništvo i povijest 200 tisuća emigranata nakon II. svjetskog rata. Kazivači pripadaju drugoj i trećoj generaciji istarskih migranata, Talijana koji su bili prisiljeni emigrirati iz Istre. Dr. sc. Moscarda je u tom kontekstu podijelila s prisutnima neke od zaključaka, rezultata višegodišnjeg istraživanja arhivskih dokumenata, no napose proučavanja političkih utjecaja bivših, komunističkih vlasti u "križanju" povijesnih realnosti.

Posljednje je predavanje na seminaru imao dr. sc. Jonas Frykman sa Sveučilišta u Lundu, a bilo je naslovljeno "Kad spomenici ožive: afekt i materijalna kultura". Spomenici na koje se referirao mahom su dijelom prostora bivše Jugoslavije, s naglaskom na one posvećene žrtvama Drugog svjetskog rata u Istri. Ključan predmet interesa Frykman ima u pronalasku veze između nematerijalne i materijalne kulture, odnosno veze između sjećanja, emocije, reakcije (pa i političke) na emociju i posljedično individualni i kolektivni odnos prema spomenicima. Njegovo je predavanje prethodilo obilasku Memorijalnog mjesta Čiže, a potom i posjetu Etnografskom muzeju Istre gdje je dr. sc. Lidija Nikočević održala svoje predavanje.

U sklopu seminara održana je i tura "Pula kroz sedam migracijskih valova- Vergarola i druge pulske tragedije" pod stručnim vodstvom povjesničara, prof. Igora Jovanovića. Dodajmo i da je posjetitelje seminara pozdravio Vladimir Torbica, pročelnik za kulturu i zavičajnost Istarske županije, a cjelokupan program može pronaći na Youtube kanalu <https://youtu.be/M-HjuxyO-OKE>.